

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2480/2023
25.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Добриле Страјина и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јован Јовановић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Електропривреда Србије“ Београд, чији је пуномоћник Сабахудин Тахировић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2925/21 од 10.09.2021. године, у седници одржаној 25.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2925/21 од 10.09.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2925/21 од 10.09.2021. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 680/17 од 17.02.2021. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени ЈП „Електропривреда Србије“ Београд да му на име накнаде због мање исплаћене зараде и накнаде зараде за период од 01.01.2014. године до јануара 2015. године исплати потраживане износе са припадајућом каматом и да у име и за рачун тужиоца надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање уплати припадајуће доприносе за исти период.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом на име трошкова целог парничног поступка исплати износ од 21.600,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 680/17 од 17.02.2021. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу због мање исплаћене зараде и накнаде зараде за период од јануара 2014. године до јануара 2015. године исплати појединачно наведене месечне износе са припадајућом законском затезном каматом ближе наведене у

том ставу изреке, као и да за тужиоца за досуђене износе плати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 91.317,00 динара.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 2925/21 од 10.09.2021. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 680/17 од 17.02.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, с позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је дозволио одлучивање о посебној ревизији туженог на основу члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23-други закон) налазећи да постоји потреба за уједначавањем судске праксе у погледу права запослених код туженог на исплату једнаке зараде, након статусних промена, па је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. ЗПП и оценио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу у привредном друштву „Колубара Метал“ д.о.о. које је до 31.12.2013. године било посебно правно лице, када је спроведена статусна промена – припајање привредном друштву РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац, које статусном променом припајања од 01.07.2015. године послује у оквиру туженог ЈП „Електропривреда Србије“ Београд. Тужени је као послодавац следбеник, у складу са одредбом члана 150. Закона о раду, још годину дана, односно у периоду од 01.01.2014. године до 01.02.2015. године, на запослене из Огранка „Колубара Метал“ д.о.о. примењивао опште акте послодавца претходника (Колективни уговор од 27.07.2012. године). Након статусне промене, тужени послодавац следбеник није утврђивао јединствену цену радног часа за све запослене, већ посебну цену радног часа за Огранак „Колубара Метал“ д.о.о., док није донет Правилник о организацији и систематизацији радних места Огранак „Колубара Метал“ д.о.о. којим су радна места у том огранку вреднована истим коефицијетима за обрачун зарада као и у осталим огранцима који послују у саставу туженог, а затим је у фебруару 2015. године јединствено утврђена цена рада за све запослене код туженог ступањем на снагу новог Посебног колективног уговора за ЈП „Електропривреда Србије“. У периоду од 01.01.2014. године до 01.02.2015. године, вредност радног часа за запослене у Огранку „Колубара Метал“ д.о.о. утврђивана је за сваки месец на основу споразума закључених између директора туженог послодавца следбеника и Синдикалне организације „Колубара“, чији је члан Синдикална организација „Колубара Метал“ д.о.о., односно између директора туженог и Синдикалне

организације „Колубара Метал“ д.о.о. У утуженом периоду, тужиоцу је обрачуната и исплаћена зарада по цени радног часа која је нижа од вредности радног часа утврђеног за остале организационе делове РБ „Колубара“. Тужилац на име накнаде штете потражује појединачне месечне износе који представљају разлику између исплаћене зараде и зараде која би била исплаћена применом вредности радног сата у осталим организационим деловима у висини утврђеној налазом и мишљењем судског вештака.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца основан и обавезао је туженог да тужиоцу за наведени период на име накнаде штете због мање исплаћене зараде исплати утврђене новчане износе. По налажењу првостепеног суда, запосленима преузетим из ПД „Колубара Метал“ д.о.о. Вреоци у спорном периоду обрачунавана је и исплаћивана зарада применом мање вредности радног часа у односу на вредност радног часа за обрачун зараде запосленима у ПД РБ „Колубара“, што је супротно одредби члана 104. Закона о раду. Послодавац следбеник је у року из члана 150. Закона о раду имао могућност да измени опште акте и закључи нови колективни уговор и изједначи коефицијенте за радна места и на тај начин испуни законску обавезу да запосленима исплаћује једнаку зараду за исти рад, као што је то учинио након утуженог периода, у фебруару 2015. године.

Другостепени суд је потврдио другостепену пресуду, прихвативши правно становиште и дате разлоге првостепеног суда. Запослени из припојеног привредног друштва без оправданог разлога су стављени у неравноправни положај у односу на друге запослене код послодавца, чиме је супротно правилима из члана 18, 19. и 20. Закона о раду, извршена њихова дискриминација по основу права на исплату зараде, према вредности радног часа одређеног за друге запослене, због чега тужилац има право на потраживању накнаду штете.

По оцени Врховног суда становиште нижестепених судова о основаности тужбеног захтева није правилно.

Одредбом члана 147. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), прописано је да у случају статусне промене, односно промене послодавца, у складу са законом послодавац следбеник преузима од послодавца претходника општи акт и све уговоре о раду који важе на дан промене послодавца.

Према одредби члана 150. истог закона, послодавац следбеник дужан је да примењује општи акт послодавца претходника најмање годину дана од дана промене послодавца, осим ако пре истека тог рока: 1) истекне време на које је закључен колективни уговор код послодавца претходника; 2) код послодавца следбеника буде закључен нов колективни уговор.

Одредбом члана 33. став 1. Колективног уговора „Колубара-Метал“ предвиђено је да се вредност радног часа за текућу годину утврђује за сваки месец у висини вредности радног часа за најједноставнији рад, који се примењује код оснивача ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац, а евентуално већу вредност, уговорне стране могу споразумно накнадно утврдити. Према ставу 3. истог члана, ако се у току календарске године битно промене

околности на основу којих је утврђена вредност радног часа за најједноставнији рад, уговорне стране ће га споразумно променити. Ова одредба је давала могућност да се вредност радног часа одређује и у нижем износу од цене рада код туженог и то на основу споразума са синдикатом.

У конкретном случају, након извршене статусне промене припајања ПД „Колубара Метал“ д.о.о. туженом ПД РБ „Колубара“ д.о.о, послодавац следбеник је сходно одредби члана 11. Уговора о припајању, на запослене припојеног предузећа примењивао опште акте ПД „Колубара Метал“ д.о.о. још годину дана, у периоду од 01.01.2014. године до 01.02.2015. године, у складу са чланом 150 Закона о раду. Одредбом члана 33. Колективног уговора „Колубара Метал“, који је тужени као послодавац следбеник наставио да примењује у наведеном периоду био је уређен начин одређивања вредности радног часа запослених у случају промењених околности. Вредност радног часа запослених у Огранку „Колубара Метал“ је утврђивана за сваки појединачни месец у спорном периоду на основу сагласних изјава представника запослених у синдикату и директора туженог послодавца следбеника, а овако закључене споразуме нико није оспоравао у одговарајућем поступку, па они производе правно дејство. Нижестепени судови налазе да је применом одредбе члана 33. Колективног уговора „Колубара Метал“, у току 2013. године, могла бити утврђивана вредност радног часа споразумно због промењених околности и то док је „Колубара Метал“ пословала као самостално привредно друштво, али не и након припајања туженом у току 2014. године.

По оцени Врховног суда, овакав правни став није правилан, јер је послодавац претходник имао овкашћење да у периоду када је самостално пословао утврђује вредност радног часа за своје запослене, те је у складу са чланом 150. Закона о раду, тужени као послодавац следбеник био дужан да најмање годину дана након припајања примењује колективни уговор послодавца претходника, дакле и одредбу члана 33. став 3. тог општег акта, осим ако пре истека тог рока код послодавца следбеника не буде закључен нови колективни уговор. Обавезна примена општег акта послодавца претходника од страна послодавца следбеника у периоду од најмање годину дана може довести до тога да запослени код послодавца претходника у том периоду остварују мању или већу зараду од запослених код послодавца следбеника. У овом случају није доказано да је до тога дошло. Коефицијенти и вредност радног часа свих запослених код туженог који обављају исте послове нормативно су изједначени у јануару 2015. године изменама одлука о коефицијентима, односно у фебруару те године ступањем на снагу Посебног колективног уговора ЈП „Електропривреда Србије“.

Стога су нижестепени судови погрешно применили материјално право када су усвојили тужбени захтев и обавезали туженог да тужиоцу на име накнаде штете исплати разлику између мање исплаћене зараде за утужени период, из ког разлога су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован.

Из наведених разлога на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Према коначном успеху тужног у спору, применом члана 153, 154 и 163 ЗПП. туженом припада право на накнаду целог поступка, што је у конкретном случају трошак састава ревизије од стране адвоката у износу од 21.600,00 динара (18.000,00 динара + 20% ПДВ-а) према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важећи у време предузимања те парничне радње. Трошкови на име судске таксе на одговор на тужбу и ревизију нису признати, јер исти сходно члану 163. став 2. ЗПП нису опредељени по висини.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**